

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Відокремлений структурний підрозділ
«ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні
педагогічної ради
ВСП «ВТЕФК ДТЕУ»
«23» листопада 2023 р.
(протокол № 10)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ВСП «ВТЕФК ДТЕУ»
від «23» листопада 2023 р.
№ 167/01-05

Директор

Наталія ЛОЗОВСЬКА

ПОЛОЖЕННЯ
про реалізацію права здобувачів
фахової передвищої освіти на вибір навчальних дисциплін
у ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

Вінниця, 2023

ЗМІСТ

Розділ №	Назва розділу	Сторінка
1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2.	ВАРІАНТИ ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ	4
3.	ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	5
4.	НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	6
5.	ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	7
6.	<i>Додаток 1 Зразок заяви здобувача фахової передвищої освіти на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору</i>	8

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вибіркові дисципліни у ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (далі – Коледж, Положення) регламентує порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами освіти та розроблено відповідно до Закону України Положення розроблено відповідно Закону України «Про фахову передвищу освіту», (п.17 ч. I ст.54), Положення про організацію освітнього процесу організацію освітнього процесу у ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітньо-професійних програм та навчальних планів у ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», Методичних рекомендацій щодо розроблення освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти (у сфері фахової передвищої освіти) (далі – ОПП), навчального плану підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

1.2. Положення ґрунтується на засадах студентоцентрованого підходу, що гарантує здобувачу освіти Коледжу побудову індивідуальної траєкторії навчання з урахуванням власного потенціалу, особистісного росту та своїх професійних інтересів.

1.3. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення студентами навчальних дисциплін із циклу вибірових для підготовки фахових молодших бакалаврів.

1.4. Для планування та організації освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо-професійної програми та затвердженого переліку вибірових дисциплін.

1.5. До переліку дисциплін робочого навчального плану входять нормативні дисципліни, які є обов'язковими для вивчення усіма студентами та вибіркові дисципліни, які студенти обирають самостійно.

1.6. Навчальні дисципліни за вибором здобувача освіти – це дисципліни, які вводяться для задоволення освітніх і кваліфікаційних компетентностей здобувачів освіти, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, врахування регіональних потреб тощо.

1.7. Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності з метою формування компетентності здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.8. Відповідна циклова комісія, що пропонує вибіркові дисципліни, забезпечує підготовку силабусів з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибірових дисциплін.

1.9. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватися (вноситися в робочий навчальний план згідно наказу директора Коледжу).

1.10. На кожен навчальний рік розробляється Індивідуальний навчальний план здобувача освіти, що включає всі дисципліни обов'язкової та вибіркової компонентів з врахуванням структурно-логічної послідовності вивчення дисциплін, що визначають зміст освітньо-професійної програми за певною

спеціальністю.

1.11. Студенти мають право обирати вибіркові дисципліни на весь період навчання, якщо вони вивчаються впродовж усіх курсів, або на відповідний семестр, якщо вивчаються посеместрово.

1.12. Для реалізації здобувачами освіти права вибору вибіркових навчальних дисциплін, ефективного планування та якісної організації освітнього процесу, на кожний навчальний рік складається (переглядаються) Каталог вибіркових навчальних дисциплін Коледжу (далі – Каталог).

1.13. Каталог – це перелік дисциплін вільного вибору здобувачів освіти, що розміщений на офіційному вебсайті Коледжу.

Каталог формують завідувачі відділеннями, голови циклових комісій, враховуючи вибіркову складову навчального плану, до початку навчального року. Голови відповідних циклових комісій забезпечують підготовку викладачами відповідного навчально-методичного контенту для дисциплін, включених в каталог. Завідувачі відділеннями забезпечують розміщення каталогу на офіційному вебсайті Коледжу.

1.14. Процедура вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами освіти передбачає вибір окремих дисциплін з Каталогу на відповідний навчальний рік, семестр.

1.15. Не рекомендується передбачати курсові роботи, навчальні практики, екзамени з дисциплін, що пропонуються у вибірковій компоненті за вибором здобувача освіти. Перелік дисциплін вільного вибору переглядається цикловими комісіями щороку. Зміст вибіркових дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, інноваційно-дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також науково-дослідницьку діяльність викладачів.

2. ВАРІАНТИ ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ

2.1. Дисципліни вільного вибору студента представлені переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни відповідної випускової циклової комісії, так і інші дисципліни, що є однаковими за обсягом кредитів. Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору студента для конкретного семестру вказана в навчальному плані.

2.2. План освітнього процесу містить освітні компоненти за вибором здобувача освіти, призначені для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання в межах обраної ОПП та/або здобути додаткові спеціальні компетентності.

2.3. Коледж самостійно визначає механізм реалізації права здобувачів освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії, що описано у цьому Положенні.

2.4. Коледж може обрати будь-який із запропонованих можливих варіантів формування вибіркових компонентів або розробити власний.

Вибір блоками. Вибіркові дисципліни Коледж може формувати у блоки (групи дисциплін, які можуть бути пов'язані за змістом між собою та з обов'язковими дисциплінами професійної підготовки). У разі, якщо здобувач фахової передвищої освіти вибирає певний блок, то всі освітні компоненти що входять до нього, стають обов'язковими для вивчення.

У навчальному плані відображають всі наявні для вибору блоки дисциплін з переліком освітніх компонентів кожного блоку, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю тощо.

Наприклад: Вибірковий блок дисциплін 1. До нього входять вибіркові компоненти ВК 1. Харчова мікробіологія; ВК 2. Санітарія і гігієна, ВК 3 Біохімія. Вибірковий блок дисциплін 2. До нього входять вибіркові компоненти ВК 1. Етика бізнесу; ВК 2 Електронна торгівля, ВК 3 Інтернет-технології в бізнесі.

Вибір з каталогу вибіркових освітніх компонентів. Коледж формує каталог вибіркових освітніх компонентів, з якого здобувач освіти у встановленому закладом порядку обирає відповідну кількість освітніх компонентів, які стають обов'язковими для вивчення.

Каталог вибіркових освітніх компонентів має забезпечувати реальну можливість здобувачам освіти для вибору та не може складатися лише з переліку дисциплін, які забезпечують необхідний мінімум обсягу вибіркових освітніх компонентів.

У плані освітнього процесу відображають всі наявні у каталозі вибіркові освітні компоненти, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами, у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю тощо.

У графі «Разом за вибором здобувача освіти» зазначають загальний обсяг кредитів ЄКТС, який він обирає, а не обсяг усіх вибіркових компонентів каталогу.

У наведеному зразку плану освітнього процесу вибіркові освітні компоненти з каталогу вибіркових освітніх компонентів позначено як ВК 5. Вибірковий освітній компонент, ВК 6. Вибірковий освітній компонент, ВК ... .

2.5. Обсяг освітніх компонентів за вибором здобувача освіти має становити не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС відповідної ОПП. *Наприклад: Для ОПП обсягом 120 кредитів ЄКТС необхідний мінімум обсягу освітніх компонентів за вибором здобувача освіти – не менше 12 кредитів ЄКТС.*

3. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибіркових дисциплін, до 01 квітня кожного навчального року обговорюють та затверджують протокольно і подають завідувачу відділення (в навчальну частину) список дисциплін, які пропонуються для вільного вибору студентами на наступний навчальний рік.

3.2. Циклова комісія та завідувач відділення до 01 травня поточного навчального року ознайомлюють студентів із затвердженим методичною радою переліком вибіркових дисциплін та інформують студентів про особливості формування груп для вивчення вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік.

3.3. Завідувачі відділень доводять до відома перелік дисциплін за вибором у межах навчальних семестрів (каталог цих дисциплін наведено на сайті коледжу у вкладці СТУДЕНТУ – ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ).

3.4. Процедура вибору проходить таким чином:

- для студентів першого курсу в I семестрі - для II семестру;

- в II семестрі – для III-IV семестрів;
- для студентів другого та третього курсу для наступного навчального року - на початку відповідно IV або VI семестру.

3.5. Студенти, ознайомившись з переліком дисциплін за вибором, пишуть заяви (Додаток 1) з проханням внести вибрані дисципліни до індивідуального плану на поточний/наступний навчальний рік.

3.6. Завідувачі відділень узагальнюють інформацію про вибір студентами навчальних дисциплін, формують списки груп для вивчення тих чи інших дисциплін за вибором та до 15 вересня для першого курсу та до 10 квітня для другого та третього курсу передають інформацію до заступника директора з навчальної роботи. Ця інформація є підставою для включення обраних дисциплін до навчального навантаження циклових комісій на відповідний семестр та навчальний рік.

3.7. Чисельність групи для вивчення дисципліни за вибором здобувача освіти має складати не менше 15 осіб (у відповідності до вимог щодо норм часу).

3.8. У разі відсутності необхідної для формування групи чисельності студентів на дисципліну за вибором (згідно вимог до норм часу - не менше 15 осіб), завідувач відділення пропонує студентам вивчення вже обраних іншими студентами дисциплін, запис на які відбувся, або тих дисциплін, де групи недоукомплектовані.

3.9. Заява зберігається у завідувача відділення протягом усього терміну навчання студента.

3.10. На підставі поданих заяв завідувач відділення формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами, а директор Коледжу видає відповідний наказ про закріплення студентів за вибірконими дисциплінами.

3.11. Студент, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибірконими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

3.12. Студент, який не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

3.13. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибірових дисциплін інформація про вибірові дисципліни вноситься до індивідуального плану студента. З даного моменту вибірова дисципліна стає для студента обов'язковою. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що студент може бути відрахований з коледжу.

3.14. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження циклової комісії на навчальний рік.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

4.1. Викладання вибірових дисциплін здійснюють циклові комісії Коледжу за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності циклової комісії оперативно задовольнити потреби здобувачів фахової передвищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраною спеціальністю.

4.2. Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає її силабус та робоча програма навчальної дисципліни. Навчальні дисципліни спрямовані на поглиблення й вдосконалення загальних та спеціальних компетентностей, визначених стандартом фахової передвищої освіти та освітньо-професійною програмою.

4.3. За зміст та реалізацію вибіркової навчальної дисципліни в освітньому процесі несе відповідальність голова циклової комісії, за якою закріплено викладання відповідної навчальної дисципліни.

4.4. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибірових дисциплін подають до 01 вересня кожного навчального року до навчально-методичного кабінету силабуси та робочі навчальні програми кожної вибіркової дисципліни, оформлені відповідно до нормативної бази, яка існує в Коледжі.

4.5. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибірових навчальних дисциплін, надають пропозиції щодо внесення змін до переліку вибірових навчальних дисциплін на кожен наступний навчальний рік; ці пропозиції розглядаються та затверджуються на засіданнях циклових комісій Коледжу із залученням керівника робочої групи з підготовки освітньої-професійної програми, стейкхолдерів та здобувачів освіти.

4.6. При розгляді змін до переліку вибірових дисциплін обов'язково аналізується відповідність до діючої в Коледжі внутрішньої системи забезпечення якості фахової передвищої освіти.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення розглядається і схвалюється Педагогічною радою Коледжу та вводиться в дію наказом директора.

5.2. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і ухвалюються Педагогічною радою Коледжу за поданням завідувача відділення та вводяться в дію наказом директора.

5.3. Це Положення набуває чинності з дня введення його в дію наказом директора Коледжу.

ЗРАЗОК
заяви здобувача фахової передвищої освіти
на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору

Завідувачу відділення
ВСП «ВТЕФК ДТЕУ»
Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
студента (ки) _____ курсу,
групи _____
спеціальності _____
ПІБ _____

ЗАЯВА

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 20__/20__ навчальний рік такі дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

_____
(дата)

_____
(підпис)

Узгоджено:

Голова циклової комісії _____ Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Керівник групи _____ Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

УЗГОДЖЕНО

Заступник директора з
навчальної роботи

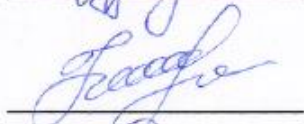
Людмила САВЛУК

Заступник директора з виховної
роботи

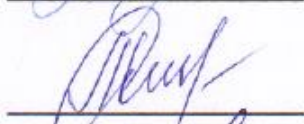
Олена КОСМИНА

Завідувач навчально-виробничої
практики

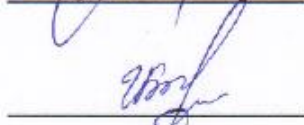
Ірина КИСЛИНСЬКА

Завідувач відділення сфери
послуг та фінансів

Лариса ДУДНИК

Завідувач відділення харчових
технологій та філології

Ірина КУБЛІНСЬКА

Завідувач відділення бізнесу та
управління

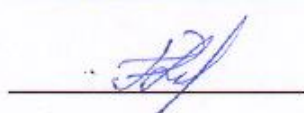
Світлана ПЕТРАНЬ

Завідувач навчально-
методичного кабінету

Галина ТРУБЛЯК

Голова РСС

Ірина ГЛУШКО